

15-03-1987

VASTE COMMISSIE VOOR TAALTOEZICHT

Vergadering van de verenigde afdelingen
Zitting van 17 december 1987

Aanwezig : de heer [REDACTED] voorzitter

Nederlandse afdeling : de heer [REDACTED], ondervoorzitter
de heren [REDACTED] en [REDACTED]
vaste leden

Franse afdeling : de heer [REDACTED] ondervoorzitter
de heren [REDACTED] en [REDACTED] vaste leden

Secretarissen : mevrouw [REDACTED], bestuursdirecteur
de heer [REDACTED], adviseur

Nr. 19.158/I/PF
[REDACTED]

De Vaste Commissie voor Taaltoezicht,

Gelet op de vraag om advies van de Minister van Openbare Werken in verband met een ontwerp van circulaire betreffende de vermelding van de plaatsnamen inzake bewegwijzering.

Gelet op de artikelen 60, § 1 en 61, §§ 1, 2 en 5 van het koninklijk besluit van 18 juli 1966 houdende samenvatting van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken.

Overwegende dat de in het vooruitzicht gestelde circulaire die bestemd is om de circulaire BRA 570 van 22 februari 1968 te vervangen, tot doel heeft de bewegwijzering te vereenvoudigen en ze meer samenhang te verlenen door, in wezen, het principe toe te passen dat, over het hele land, de plaatsen voortaan zullen vermeld worden volgens hun benaming en schrijfwijze in de taal van het gebied (Belgische plaatsen) of in de taal van het land (buitenlandse plaatsen) waar ze gelegen zijn;

./.

Dat de in het vooruitzicht gestelde circulaire op dat beginsel een uitzondering maakt, wat de bewegwijzering van de plaatsen van het taalgebied Brussel-Hoofdstad betreft; dat die plaatsen, in het Nederlandse, het Franse en het Duitse taalgebied inderdaad zullen worden vermeld in de taal van het gebied waar de bewegwijzering wordt aangebracht; dat in het gebied Brussel-Hoofdstad, diezelfde plaatsen zullen worden vermeld in het Frans en in het Nederlands, terwijl de plaatsen die buiten het gebied Brussel-Hoofdstad zijn gelegen er enkel zullen worden aangegeven in de taal die overeenstemt met hun ligging;

Dat er in een tweede uitzondering wordt voorzien, wat de bewegwijzering betreft, die wordt aangebracht op het grondgebied zelf van de gemeenten met een speciale regeling, waar beide benamingen zullen worden gebruikt met voorrang voor die welke overeenstemt met de taal van het gebied (N-F in de randgemeenten en taalgrensgemeenten, D-F in de gemeenten van het Duitse taalgebied); dat de plaatsen die buiten die gemeenten liggen, evenwel zullen aangegeven worden in de taal die eigen is aan hun ligging;

Overwegende dat de verkeersborden in de betekenis van de S.W.T. berichten en mededelingen aan het publiek zijn, zelfs wanneer ze, zoals dikwijls het geval is, enkel plaatsnamen bevatten (cfr. advies V.C.T. nr. 1581/I/P van 2.2.1967);

Dat de V.C.T. die werd geraadpleegd i.v.m. voorontwerpen van wet en van decreet die tot doel hadden de S.W.T. op dat welbepaald punt te wijzigen, toegegeven heeft dat de wijzigingen van de bestaande wetgeving die eruit zouden voortvloeien, gesteld dat zij beperkt bleven tot de bewegwijzering en in de mate dat deze laatste slechts betrekking heeft op de plaatsnamen, geen afbreuk schenen te doen aan de taalhomogeniteit van de eentalige gebieden die één van de hoofddoeleinden van de huidige taalwetgeving is (cfr. advies 4343 van 2 december 1976);

Overwegende dat de plaatsnamen in de ene of de andere taal werden vastgelegd door de wet (zie o.m. de wet van 2 augustus 1963) of, op zijn minst, impliciet door de wet werden goedgekeurd (zie bijlage Gerechtelijk wetboek), zoals werd bevestigd door de afdeling wetgeving van de Raad van State in haar advies betreffende het koninklijk besluit van 29.12.1972 over de schrijfwijze van de plaatsnamen; dat de Raad van State daarin preciseerde dat "een door het ontwerp in een gemeentebenaming aangebrachte wijziging die meer dan de spelling zou betreffen, al was het maar door het schrappen van de versie in de tweede landstaal, als onwettig van de hand zou moeten worden gewezen als zij niet stoelde op een uitdrukkelijk of impliciet geldende wetsbepaling." (Belgisch Staatsblad van 23 januari 1973, p. 833);

Dat er dan ook wetgevende initiatieven nodig zijn om gevolg te geven aan het voorgelegde ontwerp en dat ze tegelijk het nationaal Parlement en de organen van de Franse en de Nederlandse gemeenschap zullen aanbelangen;

Overwegende dat de V.C.T., ofschoon zij de aandacht vestigt op de noodzaak om de voorgestelde hervorming via de wetgevende weg te realiseren, niettemin gevoelig blijft voor de onderliggende praktische motieven; dat zij het, met toepassing van artikel 61, § 1 der S.W.T., tot haar plicht rekent, de suggesties mee te delen die het ontwerp haar ingeeft;

Beslist om die redenen, als volgt te adviseren :

Artikel 1. - De in het vooruitzicht gestelde circulaire bevat bepalingen die afwijken van de S.W.T. in zoverre zij indruisen tegen het beginsel van de taalhomogeniteit van de eentalige gebieden, van het speciaal stelsel waarin wordt voorzien voor de gemeenten bedoeld in de artikelen 7 en 8 van de S.W.T. en van de tweetaligheid van het taalgebied Brussel-Hoofdstad, wat de plaatsen betreft die buiten hun grondgebied zijn gelegen.

Een wijziging van die wetten op het welbepaalde punt van de bewegwijzering kan dan al worden beschouwd als niet indruisend tegen de geest van die wetten, maar dat neemt niet weg dat zij slechts kan voortspruiten uit een wetgevend initiatief waarbij zowel het Nationaal Parlement als de organen van de Franse en de Nederlandse taalgemeenschap zijn betrokken.

Artikel 2. - De V.C.T. oordeelt gunstig over de voorgestelde hervorming en formuleert ter zake de volgende suggesties :

- A. Op de wegwijzers die in de gemeenten zonder speciale regeling van het Franse en het Nederlandse taalgebied worden geplaatst, kunnen de plaatsen worden vermeld met hun naam en schrijfwijze in de taal van het gebied waar ze gelegen zijn, behalve wat de plaatsen van het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad, de taalgrensgemeenten met een speciaal stelsel en de zogenaamde randgemeenten betreft, waar de taal zal worden gebruikt van het gebied waar die borden worden geplaatst (zie bijlage).
- B. Op de wegwijzers die in het gebied Brussel-Hoofdstad, in de zogenaamde randgemeenten en in de taalgrensgemeenten met een speciaal stelsel worden geplaatst, kunnen de plaatsnamen worden vermeld in de taal van het gebied waar die plaatsen gelegen zijn. Gaat het echter om plaatsen van het gebied Brussel-Hoofdstad, om zogenaamde randgemeenten of taalgrensgemeenten met een speciaal stelsel die over een Franse en een Nederlandse benaming beschikken, dan worden ze in die beide talen (Frans en Nederlands) vermeld, met voorrang voor de taal van het taalgebied waar ze gelegen zijn (zie bijlage).
- C. Op de wegwijzers die in het Duitse taalgebied worden geplaatst, kunnen de plaatsnamen worden vermeld in de taal van het gebied waar die plaatsen gelegen zijn.

Gaat het echter om plaatsen van het Duitse taalgebied die over een Duitse en een Franse benaming beschikken, dan worden ze in die beide talen vermeld, met voorrang voor de taal van het taalgebied waar ze gelegen zijn.

Wat de vermelding van 's lands hoofdstad betreft, zal enkel de schrijfwijze "Brüssel" worden gebruikt (zie bijlage).

D. Buitenlandse plaatsen kunnen enkel worden aangegeven in de taal van het land waar ze gelegen zijn.

Artikel 3. - Dit advies gaat naar de Minister van Openbare Werken en naar de Minister van Binnenlandse Zaken.

Gedaan te Brussel, 17 december 1987.

DE SECRETARISSEN,

[Redacted signature block for secretaries]

DE VOORZITTER,

[Redacted signature block for the chairperson]

Bijlage van het dossier nr. 19.158/1/PF/AR - Bewegwijzering.

Illustratie van de suggesties van artikel 2 van het advies.

A) Wegwijzers geplaatst op het grondgebied van de gemeenten zonder speciale regeling van het Franse en het Nederlandse taalgebied.

a) vermelding van plaatsen behorend tot gemeenten zonder speciale regeling van één van beide gebieden : de gebruikte benaming is die welke gangbaar is in de taal van het gebied waarin die plaatsen gelegen zijn.

Voorbeelden : - In Doornik, een wegwijzer naar Kortrijk
- In Tongeren, een wegwijzer naar Visé

b) vermelding van plaatsen behorend ofwel tot het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad, ofwel tot taalgrensgemeenten met een speciale regeling, ofwel tot zogenaamde randgemeenten of gemeenten uit het Duitse taalgebied

Voorbeelden : - in Waterloo, een wegwijzer naar Uccle
- in Beersel, " " " Ukkel
- in Doornik, " " " Mouscron
- in Kortrijk, " " " Komen
- in Waterloo, " " " Rhode-St.-Genèse
- in Beersel, " " " Sint-Genesius-Rode
- in Stavelot, " " " Saint-Vith
- in Malmedy, " " " Amblève

B) Wegwijzers geplaatst op het grondgebied van het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad, van taalgrensgemeenten met een speciaal stelsel en van zogenaamde randgemeenten.

a) vermelding van plaatsen behorend tot gemeenten zonder speciale regeling van het Franse en het Nederlandse taalgebied : de gebruikte benaming is die welke gangbaar is in de taal van het gebied waar die plaatsen gelegen zijn :

Voorbeelden : - in Brussel-Stad, een wegwijzer naar Mons of Antwerpen
- in St.-Genesius-Rode, een wegwijzer naar Braine l'Alleud of Halle
- in Mouscron, een wegwijzer naar Tournai of Kortrijk

b) vermelding van plaatsen behorend tot een tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad, de taalgrensgemeenten met een speciaal stelsel of de zogenaamde randgemeenten.

Zowel de F. als de N. benaming wordt gebruikt. De benaming die gangbaar is in het gebied waar die plaatsen gelegen zijn, krijgt voorrang.

Voorbeelden :	- in Ukkel,	een wegwijzer naar	Sint-Genesius-Rode - Rhode-Saint-Genèse
	- in Ukkel,	" "	" Ixelles - Elsene
	- in Linkebeek,	" "	" Sint-Genesius-Rode - Rhode-Saint-Genèse
	- in Moeskroen,	" "	" Comines - Komen
	- in Moeskroen,	" "	" Dottignies - Dottenijs
	- in Herstappe,	" "	" Moelingen - Mouland

C) Wegwijzers geplaatst op het grondgebied van een gemeente van het Duitse taalgebied :

a) vermelding van plaatsen gelegen buiten het Duitse taalgebied de gebruikte benaming is die welke gangbaar is in de taal van het gebied waar die plaatsen gelegen zijn.

Voorbeelden : - in Eupen, een wegwijzer naar Visé of Tongeren
- in Amblève, " " " Waimes (niet Weismes)

b) vermelding van plaatsen behorend tot gemeenten van het Duitse taalgebied.

Zowel de D. als de F. benaming wordt gebruikt. Duits krijgt voorrang.
Voorbeeld : - in Eupen, een wegwijzer naar Kelmis - La Calamine.

c) bijzonder geval : 's lands hoofdstad :

De Duitstalige benaming wordt gebruikt : "Brüssel".